

Αντί της Απαιτούμενης Αναθέσμησης στον Αθλητισμό, περιορισμένη Μεταρρύθμιση

Νόμος 4603/2019

Περίληψη: Κατά καιρούς έχει τονιστεί ότι τα προβλήματα στον αθλητισμό απαιτούν θεσμικές τομές με γνώμονα την μέχρι τούδε εμπειρία. Με την εφαρμογή του Ν 2725/1999 έχουμε μια πρώτη θεσμική παρέμβαση, η οποία επέφερε σημαντικές αλλαγές στους Ν 75/1975 και 1991/1991, μετά και την σημαντική εμπειρία στο επαγγελματικό ποδόσφαιρο με τον Ν 79/1979. Παρά τις πολλές όμως μέχρι σήμερα τροποποιήσεις των ανωτέρω νόμων, δεν φαίνεται να έχει δοθεί λύση στα θεσμικά προβλήματα λειτουργίας του συνόλου της αθλητικής δράσης και των εμπλεκόμενων σ' αυτή. Ειδικότερα στα προβλήματα της βίας στα γήπεδα, της διαφθοράς και των άλλων αρνητικών φαινομένων στην αθλητική δράση, αν λάβει μάλιστα κανείς υπόψη του ότι ο επαγγελματικός αθλητισμός, και ειδικά στο ποδόσφαιρο, παρουσιάζεται διαρκώς οικονομικά αναπτυσσόμενος και διευρυνόμενος. Ο νέος αθλητικός Ν 4603/2019 θέτει ως σκοπό του την αντιμετώπιση των φαινομένων διαφθοράς, διαπλοκής και ανομίας κυρίως στο χώρο του επαγγελματικού αθλητισμού. Οι ρυθμίσεις του Ν 4603/2019 αφορούν επιλεκτικά και αποσπασματικά συγκεκριμένα θέματα, όπως είναι η Επιτροπή Αθλητισμού για την εποπτεία και τον έλεγχο του επαγγελματικού Αθλητισμού, αλλά και διατάξεις παρέμβασης στις αρχαιρεσίες των Αθλητικών Σωματείων, τη Φιλίππου Ένωση κ.ά. Τονίζεται ότι ο θεσμός του Αθλητισμού στο σύνολό του διαμορφώνεται σε ειδικές δομές, οι οποίες με τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις, όπως και όσων προηγήθηκαν, δεν αντιμετωπίζεται στο σύνολό του, μετά δε και από την εμπειρία της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004, αλλά και την βαθύτατη οικονομική κατάρρευση της χώρας και του λαού επί δεκαετίες των μνημονίων και την δυσχερή προοπτική για πολλές δεκαετίες εμπρός μας. Απαιτείται ριζική αναθέσμηση στον Αθλητισμό, στην οποία δεν προέβη και δεν προβαίνει ο Έλληνας νομοθέτης αρκούμενος στην αντιμετώπιση πρόσκαιρων και περιστασιακά αναδυόμενων προβλημάτων.

Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος,
Καθηγητής Αθλητικού Δικαίου
του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών, Δικηγόρος

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

1. Ανταγωνισμός στον επαγγελματικό αθλητισμό
2. Εποπτεία και Έλεγχος στην επαγγελματική αθλητική δράση
 - 2.1 Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού
3. Υγιής Ανταγωνισμός και αθλητικός Αγώνας
4. Παρέμβαση στις αρχαιρεσίες Σωματείων και Ομοσπονδιών
5. Γενικές τροποποιητικές ρυθμίσεις Συμπέρασμα

Εισαγωγή

Ο επαγγελματικός αθλητισμός προεξάρχοντος του ποδοσφαίρου είναι οικονομικά αναπτυσσόμενος, βαίνει διαρκώς διευρυνόμενος, αν λάβει κανείς υπόψη του το μέγεθος των εισιτηρίων και των εσόδων των Ανωνύμων Αθλητικών Εταιρειών από τηλεοπτικά δικαιώματα, χορηγούς, μεταγραφές παικτών σ' όλο το φάσμα, το στοιχηματισμό αλλά και διάφορες άλλες συναφείς εμπορικές πράξεις¹.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΕ, ο ετήσιος τζίρος της αθλητικής βιομηχανίας υπολογίζεται σε 125 δις ευρώ, το «ξέπλυμα» βρώμικου χρήματος υπερβαίνει τα 90 δις ευρώ ετησίως, ο τζίρος του στοιχηματισμού εκτιμάται από 184 έως 459 δις ετησίως, ενώ ο παράνομος στοιχηματισμός ανέρχεται σε ποσοστό 80%².

Dimitrios P. Panagiotopoulos (2009 ed.), *Sports Law: An Emerging Legal Order - Human Rights of Athletes*, Nomiki Vivliothiki: Athens, Athens, pages 490.

1. Βλ., Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος, (2012), *Δίκαιο και Οικονομία του Αθλητισμού*, Ν Σάκκουλας: Αθήνα. Πρβλ.

2. Βλ. *Footballleaks*. Tackling corruption in European Sport, 7.11.2017 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

1. Ανταγωνισμός στον επαγγελματικό αθλητισμό

Η αγορά του τζόγου και των αθλητικών στοιχημάτων παραμένει απόλυτα ελεγχόμενη, όπως δείχνει η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου³. Τα Κράτη-Μέλη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαίου μπορούν ελεύθερα να επιβάλλουν ορισμένες προϋποθέσεις και περιορισμούς στους παρέχοντες υπηρεσίες αθλητικών στοιχημάτων, μέχρι του σημείου που θεωρούν αυτούς τους περιορισμούς απαραίτητους για την προστασία της δημόσιας τάξης⁴ και στο βαθμό που οι περιορισμοί δεν φτάνουν στο όριο της κατάργησης. Περιορισμοί αυτού του τύπου είναι σύμφωνοι πάντως με το Δίκαιο της Κοινότητας αν πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις: ότι δικαιολογούνται από έναν προέχοντα λόγο σχετικό με το δημόσιο συμφέρον, είναι κατάλληλοι να εξασφαλίσουν την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκουν και δεν υπερβαίνουν αυτό που απαιτείται για να εξασφαλιστούν⁵. Πέραν τούτων κάθε περιορισμός δεν μπορεί και δεν είναι δίκαιο να επιβάλλεται με μεροληπτικό τρόπο⁶. Ειδικώς για την Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού, μέχρι την ψήφιση του Ν 4603/2019, αυτή ήταν αρμόδιο όργανο για την εποπτεία και τον έλεγχο του επαγγελματικού αθλητισμού στην Ελλάδα⁷. Κατά καιρούς έχει τονιστεί ότι τα όποια προβλήματα στον αθλητισμό δεν λύνονται με αυθαίρετες υπουργικές παρεμβάσεις αλλά με θεσμικές τομές με γνώμονα την μέχρι τούδε εμπειρία. Μετά την πρώτη θεσμική παρέμβαση με την εφαρμογή του Ν 2725/1999, ο οποίος επέφερε σημαντικές αλλαγές στον Ν 75/1975 και παρά τις παρά πολλές τροποποιήσεις του, εντούτοις δεν φαίνεται να

έχει δοθεί λύση στα θεσμικά προβλήματα λειτουργίας του συνόλου της αθλητικής δράσης και των εμπλεκόμενων σ' αυτή, ειδικότερα δε στα προβλήματα της βίας στα γήπεδα⁸, της διαφθοράς⁹ και των άλλων αρνητικών φαινομένων στην αθλητική δράση¹⁰.

2. Εποπτεία και Έλεγχος στην επαγγελματική αθλητική δράση

Στο ίδιο μήκος κύματος, κατά την ψήφιση των διατάξεων του νέου αθλητικού νόμου 4603/2019 ως άνω, τον Έλληνα νομοθέτη φαίνεται ότι τον οδηγούν κυρίως τα φαινόμενα διαφθοράς, διαπλοκής και ανομίας κυρίως στο χώρο του επαγγελματικού αθλητισμού, τον οποίο προσδιορίζουν τόσο σκάνδαλα διαφθοράς, διαπλοκής αλλά και εν γένει τα οικονομικά εγκλήματα, τα οποία, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, ως ένα βαθμό φαίνεται να διαμορφώνουν το φανατισμό και το πεδίο της βίας¹¹ των οπαδών των ΑΕ¹². Συγκεκριμένα, όπως τονίζεται στην εισηγητική έκθεση του νόμου, τον Έλληνα νομοθέτη τον απασχολεί «[...] η αποτελεσματική καταπολέμηση της αδιαφάνειας και της διαφθοράς [...]», ενώ διατυπώνεται η θέση ότι «[...] η ύπαρξη ενός ελεγκτικού - εποπτικού μηχανισμού που θα λειτουργεί σαν ανεξάρτητη αρχή και θα είναι εφοδιασμένος με ευρείες εξουσίες διαχειριστικού και οικονομικού ελέγχου και επιβολής κυρώσεων [...]»¹³. Έτσι με τις ρυθμίσεις του Μέρους Α' του νόμου 4603/2019 συνιστάται αυτοτελής φορέας, ένα Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού» η οποία εποπτεύεται από τον από τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού¹⁴. Ο φορέας αυτός αντικαθιστά την μέχρι σή-

3. Βλ. A. Littler, οπτικές ρυθμίσεις στο μέλλον του αλληλεπιδρώμενου τζόγου στην εσωτερική αγορά, EL επιθ. p.p. 211, 219. *Θωμάς Παπαδόπουλος*, η εξέλιξη της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου όσον αφορά στο τζόγο και τα αθλητικά στοιχήματα: μία άποψη της εσωτερικής αγοράς, in: 14th IASL Congress 2008 Athens, Papadopoulos Thomas (2009), "The Evolution of the European Court of Justice's Case Law on gambling and sports betting: An internal market perspective", in: Sports Law: an Emerging Legal Order - Human Rights of Athletes [Dimitrios Panagiotopoulos Ed] Nom. Bibliothiki: Athens, pp. 415- 42. πρβλ. *Panagiotopoulos Dimitrios P.* (2003), "Sporting activity in the European Union", in: International Sports law Review Pandektis, Vol. 5:2, pp. 203-213.
4. *Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος, Ιωάννης Μουρνιανάκης*, Αθλητικά στοιχήματα: Πολιτική στο επίπεδο της ΕΕ, σε ΔιΜΕΕ 2011, τομ., 8: 349-352, πρβλ. και *Dimitrios P. Panagiotopoulos* (2009), "Sports betting: Policy at EU level", International Seminar of China Sports Law Research Centre, of University of Political Science and Law 5th-8th January (2009), pp. 1-8, Beijing:China.
5. Βλ. *Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος* (2012 επιμ.), «Θεσμική Αυτονομία και έννομη τάξη στον Αθλητισμό» σε Δίκαιο και Οικονομία του Αθλητισμού, [Τμήμα Περιφερειακής Οικονομικής Ανάπτυξης Παν/μίου Στερεάς Ελλάδος] Π. Ν. Σάκκουλας: Αθήνα, σελ. 1-63.
6. Βλ. Ψήφισμα του Κοινοβουλίου του 2013 (Μάρτιος) για το στήσιμο αγώνων και τη διαφθορά στον αθλητισμό, όπως και τον Ιούνιο 2015 για υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου στη FIFA και τον Φεβρουάριο 2017 Ψήφισμα για χρηστή διακυβέρνηση, προσβασιμότητα και ακεραιότητα στον αθλητισμό.
7. Βλ. άρθρο 77 του Ν 2725/1999 (Α' 121), όπως ίσχυε με τις μέχρι πρότινος τροποποιήσεις.

8. Για το φαινόμενο αυτό μιλάμε από το 1985 συνεχώς, βλ. *Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος*, Νομική αντιμετώπιση της βίας στους αθλητικούς χώρους, ΠοινΔικ 12/2012 (έτος 15ο), σελ. 1145-1154.
9. Βλ. *Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος*, (2012) «Εισαγωγική Επισκόπηση των Ρυθμίσεων του Νέου Αθλητικού Νόμου», σε: Νέος Αθλητικός Νόμος: Προσυνεννοημένοι Αγώνες, Αντιμετώπιση της βίας & του Doping, Διοικητικές και Ποινικές Ρυθμίσεις [Δ. Παναγιωτόπουλος (επιμ.)], Εκδόσεις νέων τεχνολογιών, Αθήνα, σελ. 34-47. <http://www.ekead.gr/el/> όπως και (2018) <https://www.sportslawacademy.com/index.php/symposiums/international-symposium-of-sports-law-2018>
10. *Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος*, «Το Ντόπινγκ, οι νόμοι και το Χρήμα», Εφημερίδα Το ΒΗΜΑ, (Νέες Εποχές 17.9.2000, http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:r_Wlt1eNk8QJ:www.tovima.gr/opinions/article/), σελ. 8-9.
11. Βλ. Εισηγητική Έκθεση του Ν 4603/2019, ΦΕΚ Α' 14-3-2019, πρβλ. *Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος* (2008), «Φίλαθλοι - Οργανωμένοι οπαδοί και βία σε αθλητικά γεγονότα», σε: Lex Sportiva, τόμ. 2008:7, σελ. 419-427.
12. *Dimitrios P. Panagiotopoulos*, (2002) "Negative Phenomena in Sports and International Sports Law", in: Proceedings of 6th International Special Sessions (Olympia June 30 - July 5 2001), International Olympic Academy (IOA): Ancient Olympia, pp. 541-560.
13. Βλ. άρθρα 1 και 3 του Ν 4603/2019 και την εισαγωγή της αιτιολογικής έκθεσής του.
14. Βλ. άρθρο 1 του Ν 4603/2019.

μερα υφιστάμενη Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού του άρθρου 77 επ. του Ν 2725/1999. Σύμφωνα με τον νομοθέτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του¹⁵, ο φορέας αυτός μπορεί να φέρει σε πέρας το έργο της αδειοδότησης και ελέγχου και επιβολής κυρώσεων των εμπλεκόμενων με τον επαγγελματικό αθλητισμό, σύμφωνα με το περιεχόμενο των ειδικότερων διατάξεων προς τούτο και να απαλλάξει το είδος αυτό του αθλητισμού από όλα τα ανωτέρω αρνητικά φαινόμενα και να επαναφέρει τον αθλητισμό αυτόν, τον επαγγελματικό, σε εύρυθμη και θεσμικά ορθή λειτουργία, χάριν εξυπηρέτησής του εθνικού συμφέροντος¹⁶. Στις αρμοδιότητες του νέου αυτού φορέα υπάγεται η εποπτεία και ο έλεγχος του επαγγελματικού αθλητισμού, με σκοπό, όπως τούτο τονίζεται στην Εισηγητική Έκθεση, «[...] την εμπέδωση της νομιμότητας και των αρχών της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της χρηστούς διοίκησης». Ο νομοθέτης οδηγείται στη ρύθμιση αυτή θέλοντας μάλλον να συγχρονιστεί με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 16 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει την προστασία και ανώτατη εποπτεία του αθλητισμού που εν γένει ανήκει στο Κρά-

τος¹⁷, αν και είναι συζητήσιμο κατά πόσο το σκέλος της κατ' επάγγελμα συμμετοχής στην αθλητική δράση είναι στη σκέψη του Συνταγματικού Νομοθέτη¹⁸.

2.1 Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού

Πέραν αυτών όμως, αν και στο νόμο ορίζεται ότι το νομικό πρόσωπο αυτό για την εποπτεία και τον έλεγχο του επαγγελματικού αθλητισμού είναι μια ανεξάρτητη αρχή, εν τούτοις αυτό παραμένει υπό τον άμεσο έλεγχο του κράτους, αφού ο οικείος υπουργός είναι εκείνος που διορίζει το Συμβούλιο Διοίκησης και όχι η σύμφωνα με το νόμο πλήρωση αυτού με προκήρυξη και υπό τις διατυπώσεις ειδικών διατάξεων νόμου¹⁹. Θα μπορούσε δηλαδή ο νομοθέτης για να εξασφαλίσει την ανωτάτη εποπτεία, δηλαδή χαλαρή έμμεση παρέμβαση²⁰ να ορίσει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων μελών διοίκησης του ΝΠΔΔ, όπως και τον ορισμό ειδικού οργάνου, μετά των τηρουμένων ειδικών διατάξεων περί επιλογής και διορισμού των μελών και του Προέδρου του Συμβουλίου του νομικού προσώπου²¹. Στο ειδικό Συμπόσιο με τίτλο Αναθέσμιση στον Αθλητισμό είχε διατυπωθεί αναλυτικά πώς θα μπορούσε να λυθεί το πρόβλημα της ανεξάρτητης λειτουργίας των διαφόρων οργάνων στον ερασιτεχνικό όσο και στον επαγγελματικό αθλητισμό με τη σύσταση μιας πράγματι ανεξάρτητης αρχής υπό την σκέπη της οποίας θα περιλαμβάνονταν ακόμα και όλα τα δικαιοδοτικά όργανα υπό τη μορφή και τον τύπο ενός Αθλοδικείου, ώστε πράγματι να ασκείται μια ανώτατη εποπτεία και προστασία από το Κράτος με ανεξαρτησία, στο πλαίσιο νομιμοποιητικής βάσης περί τούτου, την οποία θέλει ο Συνταγματικός νομοθέτης²². Με τις ρυθμίσεις όμως του νέου νόμου, που έχουν ως σκοπό την εμπέδωση της νομιμότητας και των αρχών της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της χρηστής διοίκησης στο χώρο του επαγ-

15. Βλ. άρθρο 3 του Ν 4603/2019: (α) αδειοδοτεί τη σύσταση των Τμημάτων Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.) σύμφωνα με το άρθρο 60 του Ν 2725/1999 (Α' 121), (β) χορηγεί και ανακαλεί το πιστοποιητικό της παραγράφου 1 του άρθρου 12, (γ) διενεργεί τακτικό ή έκτακτο διαχειριστικό και λογιστικό έλεγχο στις αθλητικές ανώνυμες εταιρείες (Α.Α.Ε.) και τα Τ.Α.Α., σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15. Μέσα στα πλαίσια αυτά, ελέγχει τις Α.Α.Ε., τα Τ.Α.Α. και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συνδέεται μαζί τους, με οποιονδήποτε τρόπο, για την τήρηση της αθλητικής και εν γένει κείμενης νομοθεσίας, (δ) ελέγχει την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων των Α.Α.Ε. και των Τ.Α.Α., ιδίως έναντι του Δημοσίου, των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, των αθλητών και των προπονητών τους, καθώς και του ιδρυτικού τους αθλητικού σωματείου, (ε) αδειοδοτεί την απόκτηση μετοχών Α.Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 16 και τα άρθρα 69 και 69Α του Ν 2725/1999, (στ) επιτρέπει ή απαγορεύει να συμπεριληφθούν οι αγώνες ομάδας Τ.Α.Α. ή Α.Α.Ε. στα έντυπα παιχνιδιών στοιχημάτων προκαθορισμένης απόδοσης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε.» (ΟΠΑΠ Α.Ε.) ή εταιρείας που επιτρέπεται να παρέχει παιχνίδια στοιχημάτων προκαθορισμένης απόδοσης κατά τα άρθρα 45 έως 50 του Ν 4002/2011 (Α' 180), σύμφωνα με το άρθρο 17, (ζ) ελέγχει τις συμβάσεις που συνάπτουν οι Α.Α.Ε. και τα Τ.Α.Α., τα έσοδα και τις δαπάνες αυτών, καθώς και τις πωλήσεις των εισιτηρίων διαρκείας που πραγματοποιούν, σύμφωνα με το άρθρο 18, (η) χορηγεί άδεια στις Α.Α.Ε. για να χρηματοδοτήσουν την ανέγερση, επισκευή ή και συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 67Α του Ν 2725/1999, όπως αυτό προστίθεται με το άρθρο 43 του παρόντος, (θ) επιβάλλει τις κυρώσεις του άρθρου 22 και τα πρόστιμα της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν 4326/2015 (Α' 49), (ι) αναφέρει στις αρμόδιες διοικητικές και δικαστικές αρχές παραβάσεις που έχει διαπιστώσει, (ια) γνωμοδοτεί για θέματα της αρμοδιότητάς της, ύστερα από ερώτημα: αα) του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, ββ) εθνικής αθλητικής ομοσπονδίας που καλλιιεργεί επαγγελματικό άθλημα ή και γγ) επαγγελματικού συνδέσμου, (ιβ) ασκεί κάθε αρμοδιότητα που έχει ανατεθεί με νόμο στην Επιτροπή της παρ. 1 του άρθρου 77 του Ν 2725/1999.

16. Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος, (2005) Αθλητικό Δίκαιο, Ι. Συνταγματική Θεμελίωση - Εφαρμογή, Νομική Βιβλιοθήκη: Αθήνα, σελ. 174-178.

17. Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος, (2003) «Αθλητική έννομη τάξη (εθνική - διεθνής), αθλητική δικαιοδοσία και εφαρμοστέο δίκαιο», σε: Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου, (Τομέας Δημοσίου δικαίου του νομικού Τμήματος της Νομικής Σχολής), Τευχ. 1, σελ. 81-113.

18. Βλ. Αν. Μαρίνος, (1999) «Σχόλια επί των υπ' αριθ. 296/1994 και 1898/1995 αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας που αφορούν συμβόλαια αθλητών», σε: Το Αθλητικό Δίκαιο στον 21ο αιώνα. Αθλητική δράση κατ' επάγγελμα. Πρακτικά 1ου Συνεδρίου Αθλητικού Δικαίου με Διεθνή Συμμετοχή, Τρίκαλα, 4-6 Ιουνίου 1999 (Δ. Παναγιωτόπουλος Επιμ.), Ιων: Αθήνα, σελ. 340.

19. Βλ. άρθρο 4 παρ. 2 του Ν 4603/2019: Συγκρότηση - διορισμός - θητεία Διοικητικού Συμβουλίου.

20. Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος, (2005) Αθλητικό Δίκαιο, Ι, ό.π., σελ. 48-51, πρβλ. και Dimitrios Panagiotopoulos (2019), "Report on Greek Sports Law", in: Greek Law Digest, Nomiki bibliothiki: Athens, pp. 617-626, http://greeklawdigest.gr/dimitrios-p-panagiotopoulos-a-partners-law-office#.XKtezXIS_cs

21. Άρθρο 4 του Ν 4603/2019: Συγκρότηση - διορισμός - θητεία Διοικητικού Συμβουλίου.

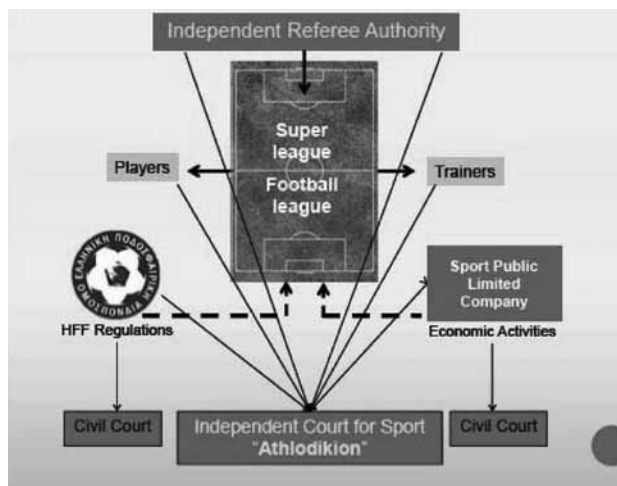
22. Panagiotopoulos Dimitrios P., (2016) "Personal and Economic Freedoms and FIFA Regulations (Lex Sportiva)", in: International Sports Law Review Vol. 11, Issues 3-4, pp. 247-253.

γελματικού αθλητισμού, δεν γίνεται πειστικός ο Έλληνας νομοθέτης, γιατί παραδίδει στην εκάστοτε Κυβέρνηση τον έλεγχο του ΝΠΔΔ και μάλιστα άμεσα με τη δυνατότητα διορισμού των προσώπων της διοίκησης στο ΝΠΔΔ και ως εκ τούτου εμμέσως μα, πλην σαφώς, αυτή διατηρεί τον έλεγχο και την νόμιμη λειτουργία των δομών του επαγγελματικού αθλητισμού με όλες τις επαγόμενες αρνητικές συνέπειες στην πρακτική πλευρά αυτού. Έτσι το ΝΠΔΔ αυτό, αν και η διοίκησή του διορίζεται ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη της διαρκούς επιτροπής μορφωτικών υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων²³, εντούτοις δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αμιγώς ως Ανεξάρτητη αρχή²⁴.

3. Υγιής Ανταγωνισμός και αθλητικός Αγώνας

Πέραν των άλλων, η έρευνα τόσων χρόνων δεικνύει ότι κυρίαρχο στοιχείο στην αντιμετώπιση των ανωτέρω αρνητικών φαινομένων του ελέγχου και της εποπτείας της επαγγελματικής αθλητικής πράξης, είναι ο οφειλόμενος διαχωρισμός της υποστάσεως του αθλητικού γεγονότος καθ' αυτό, από τις υπόλοιπες διαδικασίες των δομών του επαγγελματικού Αθλητισμού σχετιζομένων και με τις οικονομικές πτυχές, δια της εφαρμογής ειδικών αθλητικών κανόνων με αρμόδια και μόνη αρχή την αθλητική ομοσπονδία και με τη λειτουργία με κλήρωση ανεξάρτητων διαιτητών που συμμετέχουν σε ειδική ανεξάρτητη αρχή διαιτητών. Μια τέτοια ρύθμιση θα μπορούσε να επιβάλλει τον υγιή ανταγωνισμό και την υγιή προσδοκία οικονομικού οφέλους των ΠΑΕ εξ αυτού, καθ' ότι συμμετοχή των εμπλεκόμενων σε αυτού του είδους αθλητική δράση είναι μια καθ' όλα οικονομική δράση στον Αθλητισμό με σκοπό το κέρδος και το όποιο άλλο όφελος εξ αυτής. Ο υγιής ανταγωνισμός επομένως, αλλά και η υγιής προσδοκία οικονομικού οφέλους των Αθλητικών Ανωνύμων Εταιρειών (ΑΕ), δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την ανεξαρτητοποίηση της διαιτητικής αρχής, η οποία θα ορίζει ad hoc με κλήρωση τους διαιτητές του αγώνα μέσα από ειδικό κατάλογο, που θα συγκροτείται και με τις προτάσεις των εμπλεκόμενων, στη βάση οικειών διατάξεων νόμου και κανονισμού²⁵. Μια τέτοια ρύθμιση μόνο ξεκαθαρίζει ότι ο αθλητικός αγώνας στον επαγγελματικό αθλητισμό παραμένει αθλητικός και ως αθλητικός Αγώνας δεν ανήκει σε κανέναν και ότι οι επαγγελματικές οντότητες αυτό που μόνο έχουν να καρπωθούν είναι το όποιο αποτέλεσμα ως προϊόν ορθού Τίμιου και Δίκαιου Αθλητικού Αγώνα, όπως και τα όποια υπό τον έλεγχο και την επο-

πεία των δομών του κράτους οφέλη, εκ των αποτελεσμάτων των πεντακάθαρων αθλητικών αγώνων (Βλ. Πίνακα κατωτέρω)²⁶.

Δομή Αγώνων Ποδοσφαίρου και Δομή ΑΑΕ

Το αθλητικό γεγονός οφείλει να διατηρεί την ακριβή και ειδική αθλητική του φύση ανεξάρτητα από την φύση των δομών του Αθλητισμού ως ερασιτεχνικών ή επαγγελματικών²⁷. Τούτο ουδόλως αγγίζει ως όφειλε ο νέος νόμος, ο οποίος κατ' ουσία βαδίζει στην πεπατημένη και προβαίνει σε ειδικές ρυθμίσεις εξορθολογισμού της τέως Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού²⁸ μετατρέποντάς την

23. Βλ. άρθρο 4 παρ. 2 του Ν 4603/2019 και άρθρο 32 παρ. 5 του Κανονισμού της Βουλής.

24. Δημ. Παναγιωτόπουλος, (2013) Λυδία λίθος η σύσταση ανεξάρτητης αθλητικής αρχής, Επενδυτής 16-17/2/2013. <http://www.ekead.gr/images/pdf/ependitis.pdf>

25. Dimitrios P. Panagiotopoulos, (2018) "Sports Law General Principles as a legitimizing basic of Lex Sportiva". «Γενικές Αρχές Αθλητικού Δικαίου ως μια νομιμοποιητική βάση της Lex Sportiva». In proceedings: "Professional Sports Law, Law and Justice in Football and Basketball", EKEAD: Athens.

26. Παρουσιάστηκε σε εργασία, από το συγγραφέα στο 24th IASL Congress στην Αθήνα τον Νοέμβριο του 2018, με θέμα: "Sports Law General Principles as a legitimizing basic of Lex Sportiva". «Γενικές Αρχές Αθλητικού Δικαίου ως μια νομιμοποιητική βάση της Lex Sportiva», <https://www.sportslawacademy.com/index.php/congresses/24th-iasl-sports-law-congress>.

27. Dimitrios P. Panagiotopoulos, (2018) «Hellenic Football Federation FIFA Regulations Lex Sportiva and National Law» Διεθνές Συμπόσιο Αθλητικού Δικαίου, ΕΚΕΑΔ: Αθήνα.

28. Παλαιότερη ρύθμιση το ήθελε και αυτό ως Ελεγκτικό Συμβούλιο, αλλά για λόγους μη συγχύσεως ο νομοθέτης προέβη στην αλλαγή του τίτλου και το μετονόμασε σε Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού, Ιδ, Άρθρο 77, 78 και 79, πρβλ. Δ. Παναγιωτόπουλος (2005), Αθλητικός Κώδικας, Αντ. Ν. Σάκκουλας: Αθήνα, σελ. 210-225. Με τα άρθρα αυτά ρυθμίζονται θέματα συγκρότησης της οικείας Επιτροπής, οι αρμοδιότητες, καθώς και ο τρόπος ελέγχου των διαχειριστικών υποχρεώσεων των ΑΑΕ και ΤΑΑ. Το άρθρο 3 του Ν 2858/2000, όριζε ότι «... με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, συνιστάται Ελεγκτικό Συμβούλιο, από έντεκα (11) μέλη με θητεία δύο ετών (αρχικά ήταν τριών (3) ετών, και τροποποιήθηκε με το άρθρο 3, παρ. 1 του Ν 2858/2000) που μπορούσε να ανανεωθεί. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συμβουλίου είχαν αποκλειστική απασχόληση. Ο Πρόεδρος και ο αναπληρωτής του ορίζονται με κοινή απόφαση των ως άνω υπουργών, βλ. άρθρο 3 παρ. 2 του Ν 2858/2000. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι μέτοχοι Α.Α.Ε., ή μέλη αθλητικών σωματείων που ίδρυσαν Α.Α.Ε., ΤΑΑ, ή να μετέχουν στα όργανα διοίκησης των αθλητικών αυτών σωματείων ή των Α.Α.Ε. ή των ΤΑΑ, ούτε να έχουν οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη εξάρτηση από τα ανωτέρω νομικά ή φυσικά πρόσωπα, Ιδ, παρ. 5, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν 2858/2000. Οι δαπάνες

σε ΝΠΔΔ άμεσα ελεγχόμενο από τον οικείο Υπουργό. Οι ειδικότερες διατάξεις του νόμου αυτού προβλέπουν τον τρόπο διοίκησης και το εύρος του πεδίου αρμοδιότητας του φορέα, όπως είναι το πιστοποιητικό της Ε.Ε.Α.²⁹, η άδεια απόκτησης μετοχών Α.Α.Ε.³⁰, ο διαχειριστικός και λογιστικός έλεγχος και με εύρος εξουσίας κατά τη διεύρυνση ελέγχου³¹.

Με τις διατάξεις του νέου νόμου, εκτός των άλλων, ρυθμίζονται θέματα για τα Έντυπα παιχνιδιών στοιχημάτων προκαθορισμένης απόδοσης (Άρθρο 17), ελέγχου συμβάσεων και πωληθέντων εισιτηρίων (άρθρο 18), για την Ηλεκτρονική πλατφόρμα Ε.Ε.Α (άρθρο 19) και τις Δημόσιες εκδηλώσεις εκπροσώπων φορέων επαγγελματικού αθλητισμού (άρθρο 20), ιδιαίτερα αν: «*σύμφωνα με τον πειθαρχικό κανονισμό της οικείας εθνικής αθλητικής ομοσπονδίας ή του οικείου επαγγελματικού συνδέσμου, ενημερώνει εγγράφως και αμελλητί το αρμόδιο για την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης όργανο της ομοσπονδίας ή του επαγγελματικού συνδέσμου, το οποίο υποχρεούται να αποφανθεί σχετικά με την άσκηση ή μη της πειθαρχικής δίωξης σε βάρος των υπαίτιων νομικών ή και φυσικών προσώπων, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την ενημέρωσή του*»³². Πέραν τούτων με ειδική διάταξη τίθεται αυτοτελές πρόστιμο για κάθε αγώνα σε Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. που «*συμμετέχει σε αγώνες πρωταθλήματος ή κυπέλου χωρίς να έχει λάβει το πιστοποιητικό*³³ ή *ύστερα από ανάκλησή του, η Ε.Α.Α. επιβάλλει, ύστερα από ακρόαση της ενδιαφερόμενης Α.Α.Ε. ή του ενδιαφερόμενου Τ.Α.Α.*»³⁴. Επίσης σημαντικό μπορεί να θεωρηθεί ότι η Ε.Ε.Α μπορεί να χορηγεί άδεια στις Αθλητικές ανώνυμες εταιρείες για «(α) να χρηματοδοτούν τα ιδρυτικά τους αθλητικά σωματεία για τον σκοπό της ανέγερσης, ανακατασκευής, επισκευής ή και συντήρησης των αθλη-

τικών τους εγκαταστάσεων και (β) να αναθέτουν, με δική τους αποκλειστική δαπάνη, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα της επιλογής τους»³⁵.

4. Παρέμβαση στις αρχαιρεσίες Σωματείων και Ομοσπονδιών

Στο πλαίσιο της αποσπασματικής λογικής αντιμετώπισης των θεμάτων του Αθλητισμού ο νομοθέτης με ειδικές διατάξεις στο Ν 4603/2019 προβαίνει σε παρέμβαση στο πεδίο των αρχαιρεσιών των αθλητικών σωματείων και Ομοσπονδιών. Επιφέρει πράγματι καινοτομία στη διοίκηση αυτών όταν: «*Δεν επιτρέπεται το ίδιο πρόσωπο να εκλεγεί σε οποιαδήποτε εκτελεστική θέση Δ.Σ. αθλητικής ομοσπονδίας περισσότερο από δύο (2) διαδοχικές, ή τέσσερις (4) συνολικά φορές, πλήρους ή μερικής θητείας*³⁶».

Με τις διατάξεις αυτές προσδιορίζεται το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γ.Σ. μόνο σε όσους έχουν την ιδιότητα του μέλους και απαγορεύει ρητώς την δι' αντιπροσώπου συμμετοχή στη ΓΣ του Σωματείου, με υποχρέωση δημοσίευσης πίνακα των μελών που έχουν³⁷ δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γ.Σ. αλλά και στη ΓΣ ομοσπονδίας³⁸. Αυτό το μέτρο μπορεί να φανεί ως θετικό στο μέλλον και να προσδώσει πραγματικό ενδιαφέρον συμμετοχής στα κοινά της αθλητικής δράσης και να αποπέμψει κυρίως αυτούς που οδηγούνται στη δράση αυτή με την προϋπόθεση προσπορισμού ιδίου οφέλους. Με τις ρυθμίσεις που αφορούν τα σωματεία ορίζεται ότι οι αρχαιρεσίες για τα όργανα του αθλητικού σωματείου, καθώς και η εκλογή των αντιπροσώπων του σωματείου σε υπερκείμενες αθλητικές ενώσεις και ομοσπονδίες «*διεξάγονται από τριμελή εφορευτική επιτροπή, της οποίας προεδρεύει υποχρεωτικά δικαστικός αντιπρόσωπος. Δικαστικός αντιπρόσωπος ορίζεται, ύστερα από αίτηση του σωματείου, δικηγόρος από τον Δικηγορικό Σύλλογο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει το σωματείο*»³⁹.

Στη Γ.Σ της ομοσπονδίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, συμμετέχουν «*τα αθλητικά σωματεία - μέλη της, με δικαίωμα μίας ψήφου έκαστο, τα οποία έχουν λάβει ειδική αθλητική αναγνώριση και στα δύο προ της Γ.Σ. ημερολογιακά έτη συμμετείχαν σε επίσημες αθλητικές διοργανώσεις του οικείου κλάδου άθλησης: (α) αν πρόκειται για ατομικό άθλημα με δέκα (10) τουλάχιστον αθλητές ή (β) αν πρόκειται για ομαδικό άθλημα με τόσους τουλάχιστον αθλητές όσους απαιτεί ο κανονισμός του οι-*

λειτουργίας του Ελεγκτικού Συμβουλίου Βάρυναν τον Ο.Π.Α.Π. και βεβαιώνονταν σε μηνιαία βάση από τον πρόεδρο του Συμβουλίου. Ο υπόλογος κάθε μήνα κατέθετε στον Ο.Π.Α.Π. όλα τα στοιχεία πληρωμών του αμέσως προηγούμενου μήνα. Η αποζημίωση του προέδρου, των μελών, του γραμματέα και του προσωπικού του Συμβουλίου καθορίζεται με απόφαση των συναρμοδίων υπουργών. Ο γραμματέας εργασιών του Ελεγκτικού Συμβουλίου παρέχεται από την οικεία επαγγελματική ένωση, ο δε γραμματέας είναι μόνιμος υπάλληλος της Γ.Γ.Α., Ιδ, παρ. 9, μετά την τροποποίηση από το άρθρο 3 παρ. 5 του Ν 2858/2000. Παρόμοιες είναι και οι ρυθμίσεις του άρθρου 77 του Ν 2725/1999, όπως ισχύει περί Επιτροπής Επαγγελματικού Αθλητισμού, σε ΑΘΛΚ. σελ 210-213.

29. Βλ. άρθρο 12 παρ. 1 του Ν 4603/2019, σύμφωνα με το οποίο, το πιστοποιητικό χορηγείται «εφόσον τηρούν τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στον παρόντα, στον Ν 2725/1999 και στις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτών», μετά από σχετική αίτηση, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στο άρθρο 12 παρ. 2 του Ν 4603/2015.

30. Βλ. άρθρο 16 του Ν 4603/2019.

31. Βλ. άρθρα 14 και 15 του Ν 4603/2019.

32. Βλ. άρθρο 21 του Ν 4603/2019.

33. Βλ. άρθρο 12 παρ. 1 του Ν 4603/2019.

34. Βλ. άρθρο 22 του Ν 4603/2019: Επιβολή κυρώσεων.

35. Βλ. άρθρο 43 του Ν 4603/2019: Προσθήκη άρθρου 67Α στον Ν 2725/1999.

36. Βλ. άρθρο 29 του Ν 4603/2019 που τροποποιεί το άρθρο 22 του Ν 2725/1999 και ιδίως άρθρο 29 παρ. 3 που προσθέτει παρ. 7 στο άρθρο 22.

37. Βλ. άρθρο 5 παρ. 1 και 2 του Ν 2725/1999, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 26 του Ν 4603/2019.

38. Βλ. άρθρο 24 του Ν 2725/1999, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 30 του Ν 4603/2019.

39. Βλ. άρθρο 5 παρ. 3 του Ν 2725/1999, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 26 του Ν 4603/2019.

κείου αθλήματος για τη συμπλήρωση της ομάδας και σε κάθε περίπτωση με τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητές. Η απαιτούμενη αγωνιστική δραστηριότητα του πρώτου εδαφίου αποδεικνύεται αποκλειστικά από επίσημα φύλλα αγώνων»⁴⁰. Στις ρυθμίσεις αυτές ο νομοθέτης παρεκκλίνει από τη λογική της ενιαίας ρύθμισης και δεν εντάσσει την Ελληνική Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου για την οποία ορίζεται ότι, «για τη σύγκληση, συγκρότηση και λειτουργία της Γ.Σ. της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (Ε.Π.Ο.), συμπεριλαμβανομένης της διεξαγωγής αρχαιρεσιών, εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του καταστατικού της, ακόμη κι αν παρεκκλίνουν των διατάξεων του παρόντος»⁴¹. Για το θέμα αυτό έχουμε πολλάκις κάνει λόγο στο πλαίσιο της θεωρίας Lex Sportiva⁴² την θεσμική αυτονομία και τον ορισμό του πλαισίου νομιμότητας των αθλητικών οργανώσεων στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου.

5. Γενικές τροποποιητικές ρυθμίσεις

Σε ένα άλλο τοπίο του αθλητικού θεσμού στο οποίο με τις διατάξεις του νέου νόμου επέρχονται τροποποιήσεις είναι αυτός της οικονομικής εποπτείας και του ελέγχου που όριζαν ειδικές διατάξεις του νόμου 2725/1999. Με τις νέες διατάξεις την οικονομική εποπτεία ασκεί πλέον ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) και όχι το Ελεγκτικό Συμβούλιο της Γ.Γ.Α.⁴³ το οποίο καταργείται. Πέραν τούτων με ειδική διάταξη διευρύνεται το πεδίο περί ασυμβίβαστου μέλους αθλητικού σωματείου⁴⁴ και προστίθενται διατάξεις που αφορούν την αντιμετώπιση της βίας στον ήδη ισχύοντα αθλητικό νόμο⁴⁵, στην επιβολή ποινών σε περίπτωση παράβασης περιοριστικών

όρων και παρεπόμενες ποινές⁴⁶ και την αποζημίωση των μελών της ΔΕΑΒ και ευθύνη μελών Δ.Ε.Α.Β., ΕΣΚΑΝ και Πειθαρχικής Επιτροπής⁴⁷.

Τέλος, το κεφάλαιο Γ' του νόμου είναι αφιερωμένο σε ρυθμίσεις για την Φιλίππου Ένωση Ελλάδος και σε ρυθμίσεις που αφορούν τις αθλητικές εγκαταστάσεις⁴⁸, το προσωπικό των ομοσπονδιών⁴⁹, σε διάφορα θέματα για τους Ειδικούς Επιθεωρητές για τον έλεγχο αθλητικών φορέων και σε μεταβατικές διατάξεις ισχύος με τις καταργούμενες διατάξεις από την ισχύ του νέου νόμου⁵⁰.

Συμπέρασμα

Το πρόβλημα του ποδοσφαίρου στην Ελλάδα, όπως και του όλου αθλητισμού, αποτελεί ένα θεσμικό όλον, μέσω του οποίου ικανοποιούνται ανάγκες και επιθυμίες των εμπλεκόμενων με τον αθλητισμό. Ο θεσμός αυτός του Αθλητισμού διαμορφώνεται σε ειδικές δομές, οι οποίες με τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις, όπως και όσων προηγήθηκαν, δεν αντιμετωπίζεται στο σύνολό του μετά και την εμπειρία της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων στη Χώρα μας αλλά και την βαθύτατη οικονομική κατάρρευση της χώρας και του λαού επί δεκαετία και την δυσχερή προοπτική για πολλές δεκαετίες εμπρός μας. Οι ρυθμίσεις του Ν 4603/2019 είναι αποσπασματικές, επιλεκτικά επί συγκεκριμένων θεμάτων κυρίως, όπως είναι η Επιτροπή Αθλητισμού για την εποπτεία και τον έλεγχο του επαγγελματικού Αθλητισμού, αλλά και άλλων ειδικότερων, όπως είναι η παρέμβαση στις αρχαιρεσίες των Αθλητικών σωματείων και τη Φιλίππου Ένωση.

Μετά την μεταπολίτευση και το Ν 75/1975, το Ν 1725/1999 εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, την Ολυμπιακή εμπειρία και την μετά από πολλά χρόνια εμπειρία επαγγελματικού ποδοσφαίρου από το 1979 και υπολοίπου από το 1991, απαιτείται ριζική αναθέσμιση στον Αθλητισμό στην οποία δεν προέβη και δεν προβαίνει ο Έλληνας νομοθέτης αρκούμενος στην αντιμετώπιση πρόσκαιρων και περιστασιακά αναδυόμενων προβλημάτων!

Ως αίτημα των καιρών παρίσταται:

Το αθλητικό δικαιοδοτικό σύστημα δύο βαθμών δικαιοδοσίας για όλες τις αγωνιστικές και αθλητικές διαφορές

40. Βλ. άρθρο 14 παρ. 1 του Ν 2725/1999, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 28 του Ν 4603/2019.

41. Βλ. άρθρο 24 παρ. 9 του Ν 2725/1999, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 30 του Ν 4603/2019.

42. Βλ. Δημήτριος Π. Παναγιωτόπουλος, (2007) "Lex Sportiva: Ενδοαθλητική - Σωματειακή έννομη τάξη και παραδοσιακές έννομες τάξεις", σε: Lex Sportiva, τόμ. 6, σελ. 12-23. Επ. Βλ. Panagiotopoulos Dimitrios P., (2014) "General Principles of Law in International Sports Activities And Lex Sportiva", in: International Sports Law Review Pandektis, Vol. 10:3-4, pp. 332-350, in: Επισκόπηση Αθλητικού Δικαίου Lex Sportiva, τευχ. 10:2014 (in Greek), τευχ. 10:2014, σελ. 2-11 και σε: Sports Science Research (in Chinese) No 1, pp. 74-81. Πρβλ. και Panagiotopoulos Dimitrios P., Patronis Angelos (2015), "The Function of The Hellenic Football Federation Within the Legal Framework", In: e-Lex Sportiva Journal, Vol. III:1-2, pp. 95-102.

43. Βλ. άρθρα 31 και 32 του Ν 4603/2019, με τα οποία αντικαταστάθηκε το άρθρο 52 του Ν 2725/1999 και προστέθηκε το άρθρο 52Α, αντίστοιχα. Πρβλ. Ν 2725/1999, άρθρο 50 παρ. 5 και άρθρο 52 παρ. 1 και 2, όπως ίσχυαν μετά τις τροποποιήσεις των Ν 2858/2000, 3057/2002 και το Ν 3262/04 σε ΑθΛΚ (2005), σελ. 164.

44. Βλ. άρθρο 33 του Ν 4603/2019 με την προσθήκη της παραγράφου 8 στο άρθρο 3 του Ν 2725/1999.

45. Βλ. άρθρο 37 του Ν 4603/2019 με την προσθήκη του άρθρου 41Η στον Ν 2725/1999 με τίτλο: «Περιοριστικοί όροι σε βάρος κατηγορουμένων για αδικήματα αθλητικής βίας».

46. Βλ. άρθρο 38 του Ν 4603/2019 με την προσθήκη του άρθρου 41Θ στον Ν 2725/1999 με τίτλο: «Ποινές σε περίπτωση παράβασης περιοριστικών όρων ή παρεπόμενης ποινής».

47. Βλ. άρθρα 56-59 του Ν 4603/2019.

48. Βλ. άρθρο 39 του Ν 4603/2019, που τροποποιεί το άρθρο 56Α του Ν 2725/1999 όπως και άρθρα 40, 41 και 42 που τροποποιούν τα άρθρα 56Β, 56Γ και 56Δ του Ν 2725/1999, αντίστοιχα.

49. Βλ. Κεφάλαιο Γ' Ρυθμίσεις σχετικά με τη Φιλίππου Ένωση της Ελλάδος (Φ.Ε.Ε.), άρθρα 46-53 του Ν 4603/2019, καθώς και άρθρο 55 για το «Προσωπικό εθνικών αθλητικών ομοσπονδιών και ενώσεων».

50. Βλ. άρθρα 62 και 63 του Ν 4603/2019.

που ανακλύπουν στο ερασιτεχνικό αλλά και επαγγελματικό αθλητικό γίγνεσθαι.

Ο τρόπος επίλυσης των Διαφορών προσωπικής, οικονομικής και συμβατικής φύσεως: σε δεύτερο βαθμό δικαιοδοσίας με δυνατότητα προσφυγής ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων!

Η Εφαρμογή κανόνων Lex Sportiva: ΑΣΕΑΔ - Επιτροπή Διαφάνειας.

Η Δικαστική προστασία -Ορθή [δίκαιη] δίκη με ειδικό δικονομικό σύστημα.

Η ανεξαρτησία στη δικαιοδοτική λειτουργία - Ανεξάρτητη αθλητική αρχή και Κώδικας Αθλητικής Δεοντολογίας.

Η ρύθμιση των συμβατικών σχέσεων των εμπλεκόμενων στον αθλητισμό και τους αγώνες που αφορούν σε θέματα παροχής αθλητικών και προπονητικών υπηρεσιών, όπως και σε θέματα που άπτονται προσωπικών και οικονομικών ελευθεριών, είναι αναγκαίο να βρουν ειδική ρύθμιση. Ρυθμίσεις τέτοιες που μόνο κρατικές ή υπερεθνικές οντότητες μπορούν να θέσουν και όχι ιδιωτικοί εθνικοί ή διεθνείς αθλητικοί θεσμοί, ώστε και ο αθλητικός θεσμός να περιφρουρείται, η οικονομική και προσωπική ελευθερία να κατοχυρώνεται, ως άσκηση ατομικού δικαιώματος χωρίς εμπόδια και να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία του συστήματος επαγγελματικού αθλητισμού ως μηχανισμού του σημερινού μας πολιτισμού⁵¹.

51. Panagiotopoulos Dimitrios P., (2016) "Personal and Economic Freedoms and FIFA Regulations (Lex Sportiva)", in: International Sports Law Review Vol. 11, Issues 3-4, pp. 247-253.

Αναθέσμιση λοιπόν τώρα στον αθλητισμό, με σύσταση του Κώδικα Αθλητικού Δικαίου και ένα ειδικό καθεστώς και με ειδικό δικονομικό σύστημα και ειδική δικαιοδοτική τάξη, πρόβλεψη σύστασης ενός Αθλοδικείου σε πλαίσιο μιας ανεξάρτητης αθλητικής αρχής, ένα *Corpus Juris Athletiki*. Ένα ειδικό πλαίσιο ρυθμίσεων το οποίο θα περιλαμβάνει όλες τις γενικές του δικαίου αρχές που εφαρμόζονται στο Αθλητικό Δίκαιο, ώστε να επιβάλει τη νομιμότητα στον αθλητισμό στο πλαίσιο της διάκρισης: Αθλητικό Δίκαιο - Lex Sportiva, Διεθνές Αθλητικό Δίκαιο με αντίστοιχες και έγκυρες δομές δικαιοδοσίας.

Στο διεθνές πεδίο, όπως έχει τονισθεί και από τα πρώτα συνέδρια της IASL στην Αθήνα 1992, 2004, 2014, στη Βαρσοβία 2010, στη Μόσχα το 2011, στο Πεκίνο το 2012, στο Μαρακές 2015, Ρώμη 2017 και Αθήνα 2018, απαιτείται παρέμβαση υπερεθνικής οντότητας για τη σύσταση ενός Αθλητικού Καταστατικού Χάρτη⁵², ώστε να διαμορφωθεί πλαίσιο θεσμικής αυτονομίας και λειτουργίας των διεθνών αθλητικών φορέων, μια πραγματικά διεθνής Lex Sportiva, ώστε να επιβληθεί η διεθνής νομιμότητα στον αθλητισμό.

52. Δημ. Παναγιωτόπουλος, (2012) Χρειαζόμαστε ένα Παγκόσμιο Αθλητικό Καταστατικό Χάρτη Επενδυτής 18/08/2012, σελ. 37. <http://www.ekead.gr/images/tipos/ependitis.pdf> πρβλ. Dimitrios P. Panagiotopoulos (2015 Ed), SPORTS LAW, 22 Years I.A.S.L: Lex Sportiva - Lex Olympica and Sports Jurisdiction Experience - Development & Perspective [20th IASL Congress Proceedings, (Athens 11-13 Dec. 2014)], EKEAD: Athens, p. 626.